ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във Вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика" 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА" 2007 – 2013 И ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия"

1. Въведение

Постигането на устойчив икономически растеж чрез установяването на динамична, пазарно ориентирана и международно отворена бизнес среда, която стимулира предприемачеството, инвестициите в създаването и разпространението на ново знание и развитието на потенциала за конкурентно и ефективно производство и бизнес днес е основна стратегическа цел за развитие на националната икономическа политика. Стимулирането на малките и средните предприятия е основен инструмент за постигане на тази цел, заложен и в Европейската харта за малките предприятия и доразвит в приетия през 2008 година Законодателен акт за малкия бизнес (Small Business Act).

В България малките и средни предприятия представляват около 99 на сто от всички предприятия в страната - те са основен генератор на нови работни места, налагане на успешни бизнес идеи и постигане на национални конкурентни предимства. През последните години МСП отбелязват значителен принос по отношение на редица икономически показатели – те осигуряват 69 на сто от оборота и 64 на сто от добавената стойност на частните предприятия. Едновременно с това значително баластна делът на МСП във външнотърговския обмен на страната – в износа техният дял е 54 на сто, а във вноса надхвърля 70 на сто[1]. В същото време малките и средни предприятия са най-чувствителни към промените в бизнес средата, нестабилността на пазарите и финансовия сектор и по тази причина първи понесоха негативните последици на проявилата се в глобален аспект финансова и икономическа криза.

От началото на 2011 г. българската икономика отбелязва известно развитие, като отчетеният през 2009 г. спад във вътрешното търсене в размер на 21.5 на сто постепенно е сведен до нула, а износът на стоки и услуги нараства плавно през цялата 2010 г.[2] Основен фактор за преодоляване на негативните последици от кризата е насърчаване развитието на малките и средни предприятия в насока високи технологии и иновации като стимул за привличане на инвестиции, създаване на нови работни места и повишаване на конкурентоспособността на икономиката като цяло. По данни на Евростат, износът на високотехнологични продукти като дял от общия износ на страната се е удвоил през

[1] *Източник*: Годишен доклад за състоянието и развитието на МСП в България 2008 г. *(издание 2010 г.)*
[2] *Източник*: Национален статистически институт.

последните 4 години, като от 4 % през 2006 година достига до 8 % през 2009 г.[3] Високотехнологичните продукти бележат ръст дори в условията на икономическа и финансова криза - през 2009 г. страната ни отчита 34 % ръст в износа на лекарства, 24 % ръст в износа на радио и ТВ техника, 21 % ръст в износа на медицинска измервателна и оптична техника и 19 % ръст в износа на канцеларска и изчислителна техника. Основен проблем пред развитието на предприятията продължава да се явява липсата на свободен ресурс за инвестиции в съвременни технологии и оборудване за разширяване на дейността, оптимизиране на производствените процеси, повишаване на производителността и постигане на устойчива конкурентоспособност на националния и международните пазари в дългосрочен аспект.

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия" е насочена към преодоляване на посочените ограничения чрез предоставяне на инвестиционна и консултантска подкрепа на малките и средни предприятия, като *приоритетно подкрепя високотехнологичните и средновисокотехнологични сектори.* Подкрепата се предоставя за обновяване на технологичната им база, развитие на нови продукти и услуги с висока добавена стойност, подобряване на производствения процес и осигуряване на достъп до професионални консултантски услуги, свързани с въвеждането на нови технологии, процеси, продукти и услуги. За постигане на тази цел процедурата предвижда предоставянето на подкрепа по два основни елемента:

⇨ ***Елемент „Инвестиции"*** – подкрепата по този елемент цели стимулиране на инвестициите за разширяване на дейността на предприятията, диверсификация на тяхната продукция с цел повишаване на конкурентоспособността им и фундаментална промяна на цялостния производствен процес в съществуващо предприятие;

⇨ ***Елемент „Услуги"***– подкрепата по този елемент цели да предостави достъп на предприятията до професионални съвети и консултации, пряко свързани с въвеждането на новите технологии, продукти, процеси и услуги.

Подкрепата за осъществяването на инвестиции за технологично обновление, въвеждането на нови продукти, процеси и услуги, усъвършенстването на комуникацията с пазара и клиентите, предоставяна по настоящата процедура, има за цел да отговори на реалните потребности и нужди на малките и средни предприятия в страната, осъществяващи дейността си в секторите, определени като приоритетни за развитието на националната икономика, като подкрепи усилията им за по-висока конкурентоспособност и устойчиво присъствие на вътрешния и външен пазар.

---

[3] *Източник:* Евростат.

2. Цели и приоритети на Оперативната програма и цели на процедурата за подбор на проекти

⇨ **Общата цел на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 (ОП „Конкурентоспособност")** е развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световен пазар.

Целта на подкрепата в рамките на ОП „Конкурентоспособност" е да развие потенциала за конкурентно и ефективно производство и бизнес, да допринесе за увеличаване на икономическия ефект и да подпомогне необходимите структурни промени с оглед постигането на устойчив напредък. За изпълнение на тези цели се предвижда подкрепа за развитие на производителността на малките и средни предприятия, както и за развитие на иновациите и новите технологии, и за подобряване на бизнес средата. ОП „Конкурентоспособност" е основана на пет приоритетни оси за програмен период 2007-2013г.:

Приоритетна ос 1: „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности";

Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда";

Приоритетна ос 3: „Финансови инструменти за развитие на предприятията";

Приоритетна ос 4: „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика";

Приоритетна ос 5: „Техническа помощ".

Процедура за подбор на проекти **BG161PO003-2.1.13** "**Технологична модернизация в малки и средни предприятия**" се отнася към Приоритетна ос 2 на ОП „Конкурентоспособност", област на въздействие 2.1: „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията", операция 2.1.1: „Технологично обновление в предприятията".

⇨ **Основната цел на Приоритетна ос 2** е повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда чрез предоставяне на подкрепа на малките и средни предприятия за технологично обновление, постигане на съответствие с международно признати стандарти за качество, подобряване на достъпа до информационни и консултантски услуги, отговарящи на нуждите на предприятията, подобряване на енергийната ефективност, насърчаване на бизнес кооперирането и свързването в клъстери.

⇨ **Специфичните цели на Приоритетна ос 2** включват:

1. Модернизация на технологиите и управлението в предприятията.
2. Предоставяне на лесно достъпни и качествени консултантски и информационни услуги на бизнеса.
3. Намаляване на енергийната интензивност и диверсификация на енергийните източници, използвани от предприятията.
4. Увеличаване на ефективността на производството и пазарното представяне на предприятията използвайки предимствата на клъстерите и бизнес мрежите.

⇨ **Основна цел на настоящата процедура** е да допринесе за повишаване на конкурентоспособността на българските малки и средни предприятия от различни сектори, приоритетни за развитието на националната икономика, чрез насърчаване на инвестициите в съвременни технологии и оборудване и предоставяне на достъп до професионални съвети и консултации, свързани с новите технологии, процеси, продукти и услуги. Тази цел ще бъде постигната **посредством реализиране на специфичните цели на основните елементи на процедурата,** а именно:

⇨ **Специфична цел на Елемент „Инвестиции"** е да стимулира малките и средни предприятия да инвестират в модернизиране и обновление на производственото оборудване като фактор за оптимизиране на тяхната производителност и конкурентоспособност.

⇨ **Специфична цел на Елемент „Услуги"** е да предостави достъп на МСП до професионални съвети и консултации, свързани с въвеждането на нови технологии, процеси, продукти, услуги и изпълнението на успешни стратегии за бизнес развитие.

Индикаторите за измерване степента на постигане на основната цел на процедурата включват:

- нарастване на производствения капацитет в подкрепените предприятия;
- намаляване на средната възраст на технологичното оборудване в подкрепените предприятия;
- брой подкрепени малки и средни предприятия, които въвеждат в употреба нови технологии/продукти;
- брой създадени нови работни места;
- създадени инвестиции в подкрепените предприятия;
- брой реализирани проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии.

3. Институционална рамка

Комитет за наблюдение на НСРР

Следи напредъка при постигането на целите и приоритетите на НСРР 2007-2013 въз основа на дефинираните в нея индикатори и др., съгласно ПМС №182/21.07.2006 г. (обн., ДВ, бр. 62/2006 г. посл. изм. бр. 93/2009 г.).

Комитет за наблюдение на ОП „Конкурентоспособност"

Одобрява критериите за избор на операции по ОП „Конкурентоспособност", осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и др., произтичащи от Регламент № 1083 / 2006 и ПМС 182/21.07.2006 г.

Управляващ орган

Управляващ орган на ОП „Конкурентоспособност е дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност" на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ). УО отговоря за цялостното програмиране, управление, наблюдение, контрол и оценка на дейностите и приоритетите по програмата съгласно Регламент № 1083/2006.

Междинно звено (МЗ)

Управляващият орган на ОП „Конкурентоспособност" делегира функции и задачи, свързани с управлението, изпълнението, мониторинга и контрола по изпълнение на операциите по Приоритетна ос 1 и 2 на оперативната програма на Междинно звено, съгласно Регламент № 1083/2006 и сключено Междуинституционално споразумение между МИЕТ и ИАНМСП. Междинно звено е Изпълнителната агенция на насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП).

Сертифициращ орган

Сертифициращ орган на Оперативната програма е дирекция „Национален фонд" на Министерство на финансите. Съгласно чл. 61 от Регламент № 1083/2006, Сертифициращият орган е отговорен за сертифициране на разходите, извършени от бенефициентите.

Одитен орган

Одитен орган на ОП „Конкурентоспособност" е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз" към министъра на финансите. Съгласно чл. 62 от Регламент № 1083/2006, Одитният орган на оперативната програма е отговорен за извършване на одити за проверка на ефективното функциониране на системата за

управление и контрол на оперативната програма.

Централно координационно звено

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСРР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Тази функция се осъществява от дирекции: „Програмиране на средствата от Европейския съюз", „Мониторинг на средствата от Европейския съюз" и „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз" в администрацията на Министерски съвет, съобразно функциите им определени с Устройствения правилник на МС и на неговата администрация.